

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
YOUNG SCIENTISTS COUNCIL

ISSN 2308-4855 (Print)
ISSN 2308-4863 (Online)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК:

**Міжвузівський збірник наукових праць молодих
вчених Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка**

HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES:

**Interuniversity collection of Drohobych
Ivan Franko State Pedagogical University
Young Scientists Research Papers**

ВИПУСК 64. ТОМ 1
ISSUE 64. VOLUME 1

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 8 від 29.06.2023 р.)*

Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомя]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. – Вип. 64. Том 1. – 436 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також філології, мистецтвознавства, історії.

Редакційна колегія:

Пантюк М.П. – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Душний А.І.** – співредактор, кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ільницький В.І.** – співредактор, доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Дмитрів І.І.** – відповідальний секретар, кандидат філологічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Андрєєв В.М.** – доктор історичних наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка); **Батюк Т.В.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Баукова А.Ю.** – кандидат історичних наук, доцент (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Бермес І.Л.** – доктор мистецтвознавства, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Грищенко Г.З.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галів М.Д.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галик В.М.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гжесяк Ян** – доктор габлітований, надзвичайний професор кафедри (Державна вища професійна школа); **Дутчак В.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Засць В.М.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Національна музична академія України імені Петра Чайковського); **Зимомя І.М.** – доктор філологічних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Іванишин П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Корсак Р.В.** – доктор історичних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Кравчик М.О.** – кандидат філософських наук, доцент (Міжнародний гуманітарний університет); **Лазурко І.М.** – доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Маршалек-Кова Джоанна** – доктор наук, доцент (Університет Миколая Коперника в Торуні, Торунь, Польща); **Масненко В.В.** – доктор історичних наук, професор (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); **Мафтин Н.В.** – доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Мацьків П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Медвідь О.В.** – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та правознавства, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Невмержицька О.В.** – доктор педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Оршанський Л.В.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пагута М.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пантюк Т.І.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Петречко О.М.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Печарський А.Я.** – доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Попп Р.П.** – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та правознавства, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Синкевич Н.Т.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ситник О.М.** – доктор історичних наук, професор (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького); **Сташевська І.О.** – доктор педагогічних наук, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Сташевський А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Стежик Ю.О.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Стреначікова Марія** – доктор наук (дос. ССс., PhD.), (Академія мистецтв у Банській Бистриці); **Тельвак В.П.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Устименко-Косоріч О.А.** – кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор (Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка); **Футала В.П.** – доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Чик Д.Ч.** – доктор філологічних наук, доцент (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка); **Яворська Г.Х.** – доктор педагогічних наук, професор (Міжнародний гуманітарний університет); **Янишин Б.М.** – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут історії України НАН України); **Яремчук В.П.** – доктор історичних наук, професор (Національний університет «Острозька академія»).

Збірник індексується в міжнародній базі даних Index Copernicus International.

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 6143 від 28.12.2019 р. (додаток 4) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 012 – Дошкільна освіта, 013 – Початкова освіта, 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), 016 – Спеціальна освіта).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі філологічних наук (035 – Філологія) та у галузі культури і мистецтва (022 – Дизайн, 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 024 – Хореографія, 025 – Музичне мистецтво, 026 – Сценічне мистецтво, 027 – Музеєзнавство, пам'яткознавство, 028 – Менеджмент соціокультурної діяльності).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 1290 від 30.11.2021 р. (додаток 3) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі історичних наук (032 – Історія та археологія).

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» Серія КВ № 19906-9706Р від 14.05.2013 р.

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційному сайті видання www.aphn-journal.in.ua

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Засновник і видавець – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, співзасновники Ільницький В.І., Душний А.І., Зимомя І.М.
Адреса редакції: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, обл. Львівська, 82100. тел.: (03244) 1-04-74, факс: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2023
© Пантюк М.П., Душний А.І., Зимомя І.М., 2023

Recommended for publication
by Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Academic Council
(protocol No 8 from 29.06.2023)

Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. – Drohobych : Publishing House „Helvetica”, 2023. – Issue 64. Volume 1. – 436 p.

The journal is intended for all interested in high school pedagogy, philology, art, and history.

Editorial board:

M. Pantyuk – Editor-in-Chief, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical); **A. Dushnyi** – Co-Editor, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Ilnytskyi** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **I. Dmytriv** – Corresponding Secretary, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Andriev** – Doctor of History, Professor (Kyiv Grinchenko University); **T. Batiuk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Baukova** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Lviv National University); **I. Bermes** – Doctor of Arts, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **H. Hrytsenko** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Haliv** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Halyk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **J. Gzhesiak** – Dr. Gab., Associate Professor (Konin Higher Secondary School of Education); **V. Dutchak** – Doctor of Arts, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **V. Zaiets** – Candidate of Art Studies, Associate Professor (National Music Academy of Ukraine named after Peter Tchaikovsky); **I. Zymomria** – Doctor of Philology, Professor (Uzhgorod National University); **P. Ivanyshyn** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **R. Korsak** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Uzhhorod National University); **M. Kravchyk** – Ph.D. in Philosophy, Associate Professor (International Humanitarian University); **L. Lazurko** – Doctor of History, Professor; **Marszalek-Kawa Joanna** – Doctor of Science, Associate Professor (Nicolaus Copernicus University in Torun, Torun, Poland); **V. Masnenko** – Doctor of History, Professor (Bogdan Khmelnytsky Cherkasy National University); **N. Maftyn** – Doctor of Philology, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **P. Matskiv** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Medvid** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Nevmerzhytska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (General Pedagogy and Preschool Education of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Orshanskyi** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Ivan Franko State Drohobych Pedagogical University); **M. Pahuta** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko State Pedagogical University); **T. Pantiuk** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Petrechko** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Pecharskyi** – Doctor of Philological Sciences, Professor (Lviv National University); **R. Popp** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **N. Synkevych** – Candidate of Arts, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Sytnyk** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University); **I. Stashevska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Academic Affairs of Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **A. Stashevskyi** – Doctor of Arts, Professor (Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **Y. Stetsyk** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Strenachikova** – Doctor of Science (Doc. CSc., PhD.), (Academy of Arts in Banska Bystrica); **V. Telvak** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Futala** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Ustymenko-Kosorich** – Candidate of Art History, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko); **D. Chyk** – Doctor of Philology, Associate Professor (Taras Shevchenko Kremenets Regional Humanities and Pedagogical Academy); **H. Yavorska** – Doctor of Education, Professor (International Humanitarian University); **B. Yanyshyn** – Candidate of Historical Sciences, Senior Research Associate (Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine); **V. Yaremchuk** – Doctor of History, Professor (Ostroh Academy National University).

The collection is included in such international databases as **Index Copernicus International**.

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 28.12.2019 No 6143 (annex 4), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on pedagogical sciences (011 – Educational, pedagogical sciences, 012 – Pre-school education, 013 – Primary education, 014 – Secondary education (subject specialization), 015 – Professional education (in the field of specializations), 016 – Special education).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 17.03.2020 № 409 (annex 1), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on philological sciences (035 – Philology) and culture and arts (022 – Design, 023 – Fine arts, decorative arts, restoration, 024 – Choreography, 025 – Musical arts, 026 – Performing art, 027 – Museum and monument studies, 028 – Management of socio-cultural activities).

Based on the Order of Ministry of Education and Science of Ukraine No 1290 dated 30.11.2021 (annex 3), the journal is included in the List of professional editions of Ukraine (category “B”) in the area of of Historical Sciences (032 - History and Archeology).

Print media registration certificate «Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers» series KV № 19906-9706P dd. 14.05.2013.

All electronic versions of articles in the collection are available on the official website edition
www.aphn-journal.in.ua

Editorial board do not necessarily reflect the position expressed by the authors of articles,
and is not responsible for the accuracy of these data and references.

The articles were checked for plagiarism using the software StrikePlagiarism.com developed by the Polish company Plagiat.pl.

Founder and Publisher – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
co-founders V. Ilnytskyi, A. Dushnyi, I. Zymomrya.

Editorial address: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ivana Franka str., 24, Drohobych, Lviv region,
82100. tel.: (03244) 1-04-74, fax: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Drohobych State Ivan Franko
Pedagogical University, 2023
© M. Pantyuk, A. Dushnyi, I. Zymomrya, 2023

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ

Тарана ВАБАЄВА POTTERY ITEMS FOUND FROM THE ANTIQUE AND EARLY CENTURIES MONUMENTS OF NORTH-EASTERN AZERBAIJAN.....	4
Юрій БОЙКО НАДЗВИЧАЙНІ ПРИГОДИ ВІННИЦЬКИХ ГІМНАЗИСТІВ ЗА АРХІВНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ (1838–1843).....	10
Петро ГАВРИЛИШИН ПРАКТИКИ ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ БОГДАНОМ ГАВРИЛИШИНОМ В ЕМІГРАЦІЇ.....	24
Лариса ГАВРИШ УЧАСТЬ СКУПНИКІВ У ЗБУТІ ГЛИНЯНИХ ВИРОБІВ ГОНЧАРІВ ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ В КІНЦІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.....	31
Владислав ЄГОРОВ УКРАЇНСЬКИЙ ТА РОСІЙСЬКИЙ НАРОДИ В ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ П.О. КУЛІША.....	37
Володимир ЗАЛІЩУК ОСВІТНІЙ АСПЕКТ МОЛДОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ У БЕССАРАБІЇ В ЧАСИ РОСІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ (1905–1907). ЗА МАТЕРІАЛАМИ «КИШИНІВСЬКИХ СПАРХІАЛЬНИХ ВІДОМОСТЕЙ».....	46
Володимир ЗЕЛЕНИЙ БИТВА ПРИ ЛИСТВЕНІ (1024 Р.) ТА ЇЇ СУЧАСНІ УРОКИ.....	54

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Віктор АРЕФ'ЄВ ГЕНЕАЛОГІЯ ФОТО В ПРОСТОРІ ІСТОРІЇ ДИЗАЙНУ.....	61
Олена АФОНІНА СТАНОВЛЕННЯ ЗАСАД НАУКОВОЇ РЕСТАВРАЦІЇ МОНУМЕНТАЛЬНОГО МАЛЯРСТВА В УКРАЇНІ У 1920–1950-Х РОКАХ.....	67
Олена БУРСЬКА, Олександр МАЦЮК ХУДОЖНІЙ ОБРАЗ В МУЗИЦІ ТА ХОРЕОГРАФІЇ: ФЕНОМЕНОЛОГІЯ, ПСИХОЛОГІЯ, МИСТЕЦЬКА ПРАКТИКА.....	74
Ван ЦЗЯЦІН ЕТАПИ ІСТОРИЧНОЇ ЕВОЛЮЦІЇ ХОРОВОЇ МУЗИКИ А CARPELLA В КИТАЙСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ.....	85
Ван ШИЖУ ВПЛИВ ФРЕСОК ДУНЬХУАНУ НА РОЗВИТОК СУЧАСНОГО КИТАЙСЬКОГО ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	93
Олександр ВАСИЛЬЄВ КОЛІРНІ РІШЕННЯ ЛОГОТИПІВ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ.....	97
Максим ГАФІЧ В. ЗУБИЦЬКИЙ. КОНЦЕРТНА ПАРТИТА № 2 В СТИЛІ ДЖАЗОВОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АВТОРСЬКОГО ВИКОНАННЯ Й ВЕРСІЇ ФРЕДЕРІКА ДЕШАМПА.....	104
Олександр ГОНЧАРОВ ПСИХІЧНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ СЦЕНІЧНОГО РУХУ В АКТОРІВ: МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ НА ОСНОВІ ВЛАСНОГО ДОСВІДУ.....	111

Юрій ГОРПІНИЧ ПОЕТИКА ГРАФІЧНИХ ОБРАЗІВ МИКОЛИ МАЛИШКА.....	121
Олександр ГУТОРОВ ПРОБЛЕМИ ВИБОРУ СТИЛЮ ІНТЕР'ЄРУ.....	131
Михайло ЄНЧЕВ ФЛЕШ-ІМІДЖ В СИСТЕМІ АРТ-ДИЗАЙНУ.....	137
Олена ЗІНАКОВА СЕМАНТИКА КАМЕРНОСТІ В ТВОРЧОСТІ ОДЕСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ: СОНАТНІ ЦИКЛИ Я. ФРЕЙДЛІНА ТА О. ТОМЛЬОНОВОЇ	142
Людмила КАЗНАЧЕСЬВА, Валентина ТЮСКА РОЛЬ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ.....	149
Каріна КАЛУГА ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ВЛАСТИВОСТІ ВАРІАЦІЙ НА ОРИГІНАЛЬНУ ТЕМУ ТВ. 21 № 1 ЙОГАННЕСА БРАМСА: ДОСВІД ВИКОНАВСЬКОГО ДИСКУРСУ.....	155
Анастасія КРАВЧЕНКО МЕДІА-ТЕХНОЛОГІЇ В ХУДОЖНЬОМУ НАРАТИВІ УКРАЇНСЬКОГО АВАНГАРДУ.....	162
Ольга ЛАВРЕНЮК ЦИФРОВА МОДА В ІСТОРИЧНОМУ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ДИСКУРСАХ.....	168
Юрій ЛЕГЕНЬКИЙ, Вікторія СТРЕЛЬЧУК, Алла ГОЦАЛЮК АПГРЕЙД СЦЕНІЧНОГО ДИЗАЙНУ ОПЕРНИХ ВИСТАВ НА СЦЕНІ СУЧАСНИХ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ ТЕАТРІВ	176
Ljudmila LISUNOVA ARTISTIC SYMBOLIC EXPRESSION OF UKRAINIAN MENTALITY IN THE DECORATIVE AND APPLIED ARTS.....	182
Лю КУО ОСНОВНІ ВЕКТОРИ РОЗУМІННЯ КАТЕГОРІЇ МУЗИЧНОГО РУХУ В ОПЕРНІЙ ТВОРЧОСТІ В. А. МОЦАРТА: СТИЛЬОВИЙ АСПЕКТ.....	189
Оксана МОЧЕРНЮК ПАТЕРН – ПЕРЕДУМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ І ДЕЯКІ ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРМІНУ В МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРОЛОГІЇ.....	196
Світлана МУРАВІЦЬКА ВОКАЛЬНІ СТИЛІ ЕСТРАДНОЇ МУЗИКИ 1930–1940-Х РОКІВ.....	201

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Iryna ALYEKSYEYEVA, Olena KAPTIUROVA, Vira ORLOVA FUNCTIONS OF ENGLISH IN LINGUISTIC LANDSCAPE OF KATHMANDU, NEPAL.....	207
Ніна БАЛИКОВА САМІТНИЦЬКА ЕСТЕТИКА В ЯПОНСЬКІЙ СЕРЕДНЬОВІЧНІЙ ПОЕЗІЇ <i>РЕНГА</i>	215
Тетяна БОКОЧ РОЗВИТОК ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ.....	221
Жанна БОРТНІК ОСОБЛИВОСТІ СЮЖЕТУ СУЧАСНОЇ МОНОДРАМИ (НА ПРИКЛАДІ П'ЄСИ А. СТАСЮКА «СОЛО»).....	227
Antonina BULYNA REALITY AND IDENTITY IN ZOE HELLER'S NOVEL “WHAT WAS SHE THINKING?: NOTES ON A SCANDAL”.....	234
Arzu Tofig DADASHOVA WOMEN'S PORTRAITS IN TURKISH HISTORICAL NOVELS.....	240

Olga DEMYDENKO, Liudmyla VLASIUK DESCRIPTIVE LANGUAGE AS THE TYPES OF LINGUISTIC INDEXATION.....	247
Тетяна ДОЛГА, Василь КУЧЕР ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ УСНОЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ.....	252
Інна ЄФАНОВА ПРОСОДИЧНІ МАРКЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В МОВЛЕННІ ІНДІЙСЬКИХ МОРЯКІВ.....	259
Людмила ЖВАНІЯ БІБЛІЙНИЙ КОД ДРАМАТИЧНОГО ЕТЮДУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ «ЙОГАННА ЖІНКА ХУСОВА».....	263
Єлисей КОМАРНИЦЬКИЙ СИМВОЛІКО-ОБРАЗНА СТРУКТУРА РОМАНІВ «ПСИХОБІОГРАФІЧНОЇ ТРИЛОГІЇ» СТЕПАНА ПРОЦЮКА.....	269
Тетяна КОНІВІЦЬКА, Лідія ВЕРБИЦЬКА, Оксана ПИЛИПЕЦЬ ТИПОЛОГІЯ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЧАС ВІЙНИ.....	275
Svitlana KORMILTSYNA, Lidia HRECHOK PECULIARITIES OF COMPUTER TERMINOLOGY: ITS STRUCTURE, SOURCES, AND TRANSLATION.....	284
Соломія КОСТЬ АНТИРОСІЙСЬКИЙ ДИСКУРС «КАРТИНОК З РОСІЇ» КАРЕЛА ГАВЛІЧКА-БОРОВСЬКОГО (40-І РОКИ ХІХ СТОЛІТТЯ): КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ.....	299
Ольга КУЦОС КОНЦЕПТИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ДІЙ І ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВНІЙ СВІДОМОСТІ: ПСИХОСЕМАНТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ПОЛЯ.....	295
Мар'яна МАРКОВА “DEATH, BE NOT PROUD” ДЖОНА ДОННА: ОДИН СОНЕТ – ТРИ ПЕРЕКЛАДИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	300
Галина МЕЛЕХ КВАЛІТАТИВИ У РОЛІ МОТИВАТОРІВ В СИСТЕМІ НОМІНАЦІЇ РОСЛИН (НА ОСНОВІ НІМЕЦЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ).....	304
Оксана МЕЛЬНИЧУК РОЛЬ ПОЕТИКИ ЯК АНТИЧНОЇ НАУКИ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОЇ ТЕОРІЇ НАРАТИВУ.....	310

ПЕДАГОГІКА

Ірина ГАВРИШ УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО» В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ.....	317
Ірина ГОЛУБЄВА ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА НОВІТНІХ МЕТОДИК ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	322
Ніна ГОРДІЙ, Ірина КОРЯКІНА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДИТИНИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПОДОЛАННІ ВІКОВИХ СТРАХІВ.....	329
Вікторія ГРИГОРЕНКО ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	339

Юрій ДЕЯК, Михайло ДЕЯК, Тамара ІЩЕНКО ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН.....	344
Ірина ЖАБОРЮК, Людмила ТАЛАНОВА, Діана ЄВТИМОВА КОНЦЕПТУАЛЬНО-ТЕХНОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО МЕТОДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	351
Наталія ЗАКОРДОНЕЦЬ, Оксана МАЗУР, Андрій ЛАЦЬ ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ ШВЕЙЦАРІЇ.....	356
Алла ЗАЛІЗНЯК СПІВПРАЦЯ ВИХОВАТЕЛІВ З БАТЬКАМИ У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЄВОЇ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА.....	362
Кирило КАЛМИКОВ ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ СПРИЯННЯ ВЗАЄМОПОВ'ЯЗАНОМУ РОЗВИТКУ РУХІВ І МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗДО.....	367
Віталій КУРИЛО, Марія ПОЧИНКОВА, Світлана БАДЕР ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ГРОМАДЯН ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	375
Наталка ЛІБАК ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	383
Наталія ЛОГВІНЕНКО ФОЛЬКЛОРНІ ДЖЕРЕЛА ТВОРІВ В. СТЕФАНИКА ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЧНИХ ПОЧУТТІВ СУЧАСНОГО ЧИТАЧА.....	390
Оксана МАКСИМ'ЮК, Іванна СТРУК ЗАГАДКИ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	398
Оксана МОЙКО МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	404
Андрея МОЛНАР-ЧАТЛОШ СУТНІСТЬ ТЕРМІНА «ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ».....	410
Яна МОРОЗ ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ «САМОСТІ» В НАУКОВОМУ ДОРОБКУ БОРИСА КОРОТЯЄВА.....	418
Юрій НЕСІН ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТІВ У АВТЕНТИЧНОМУ ФРАНКОМОВНОМУ ПІДРУЧНИКУ «БЕЗ КОРДОНІВ 1».....	423

УДК 75.03[477]«19/20»

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/64-1-22>**Анастасія КРАВЧЕНКО,**

orcid.org/0000-0001-6706-7937

доктор мистецтвознавства,

доцент кафедри культурології та міжкультурних комунікацій

Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

(Київ, Україна) akravchenko@dakkkim.edu.ua

МЕДІА-ТЕХНОЛОГІЇ В ХУДОЖНЬОМУ НАРАТИВІ УКРАЇНСЬКОГО АВАНГАРДУ

У статті досліджується роль медіа-технологій в наративізації творчої спадщини українських художників-авангардистів першої третини ХХ століття в сучасних культурних практиках. Вирішується низка завдань щодо вивчення загальних тенденцій дигіталізації художніх наративів та аналізу проєктів крипто-арту, реалізованих на матеріалах творчості українських авангардистів – Олександри Екстер та Всеволода Максимовича. Актуальність зазначеної теми пов'язана з унікальністю культурно-історичної ситуації ХХІ століття в контексті подолання постмодерністського антиісторизму та репрезентації культурних наративів попередніх епох, зокрема, українського авангарду, за допомоги інструментарію медіа-технологій, що окреслює нову стадію метамодернізму в образотворчому мистецтві. У роботі висвітлена історіографія проблем дослідження медіа-технологій інтерактивності, імерсивності, арт-блокчейну в культурних практиках музейної, галерейної діяльності. Проаналізовані дослідження розвитку візуального мистецтва ХХ століття, школи українського модерну, естетики українського авангарду 1910–1930-х рр., ідей конструктивізму, кубофутуризму, конструктивістської сценографії та художньої критики авангардних течій в живописі ХХ століття. У статті розглядаються імерсивні репрезентації робіт Густава Клімта (виставка «Klimts kuss – spiel mit dem feuer») та особливості блокчейн-інтерпретацій картини «Дівчина з перловою сережкою» Яна Вермеєра. Особлива увага приділена дослідженню творчості українських художників-авангардистів, зокрема, специфіки наративізації за допомоги медіа-технологій арт-блокчейну творів Всеволода Максимовича «Автопортрет» та Олександри Екстер «Міст Севр». Дослідження реалізовано в рамках «NUMO. Стипендіальна програма “Бібліотеки та архіви для біженців з України”» за підтримки Федерального уповноваженого з питань культури та медіа (bkt) та Німецької бібліотечної асоціації (dbv).

Ключові слова: модерн, український авангард, метамодернізм, художній наратив, медіа-технології, імерсивність, арт-блокчейн, Олександра Екстер, Всеволод Максимович.

Anastasiia KRAVCHENKO,

orcid.org/0000-0001-6706-7937

Doctor of Arts,

Associate Professor of the Department of Cultural Studies and Intercultural Communications

National Academy of the Culture and Arts Management

(Kyiv, Ukraine) akravchenko@dakkkim.edu.ua

MEDIA TECHNOLOGIES IN ARTISTIC NARRATIVE OF THE UKRAINIAN AVANT-GARDE

The article examines the role of media technologies in the narrativisation of the creative heritage of Ukrainian avant-garde artists of the first third of the 20th century in contemporary cultural practices. A number of tasks are being solved to study the general trends in the digitalisation of artistic narratives and analyse crypto-art projects based on the works of Ukrainian avant-garde artists Oleksandra Ekster and Vsevolod Maksymovych. The relevance of the topic is related to the unique cultural and historical situation of the 21st century in the context of overcoming postmodern anti-historicism and representing cultural narratives of previous eras, in particular, the Ukrainian avant-garde, with the help of media technologies, which outlines a new stage of metamodernism in the visual arts. The paper highlights the historiography of the problems of researching media technologies of interactivity, immersiveness, and art blockchain in the cultural practices of museum and gallery activities. The article analyses the development of visual art of the 20th century, the Ukrainian modern school, the aesthetics of the Ukrainian avant-garde of the 1910s and 1930s, the ideas of constructivism, cubofuturism, constructivist scenography and artistic criticism of avant-garde trends in 20th-century painting. The article examines immersive representations of Gustav Klimt's works (the exhibition "Klimts kuss – spiel mit dem feuer") and the peculiarities of blockchain interpretations of Jan Vermeer's "Girl with a Pearl Earring". Particular attention is paid to the study of the works of Ukrainian avant-garde artists, in particular, the specifics of narrativisation

with the help of art blockchain media technologies of Vsevolod Maksymovych's "Self-Portrait" and Oleksandra Ekster's "Sevre Bridge". The research was implemented within the "NUMO. Libraries and Archives for Refugees from Ukraine" scholarship program with the support of the Federal Commissioner for Culture and Media (bkm) and the German Library Association (dbv).

Key words: *Art Nouveau, Ukrainian avant-garde, metamodernism, artistic narrative, media technologies, immersiveness, art blockchain, Oleksandra Ekster, Vsevolod Maksymovych.*

Постановка проблеми. В художніх практиках ХХІ століття спостерігаємо тенденцію подолання постмодерністського антиісторизму та реактуалізацію культурних наративів попередніх епох у їх аксіологічному значенні для сучасного інформаційного суспільства. Своєрідне культурно-історичне пограниччя ситуацій пост- і метамодернізму створює унікальні прецеденти репрезентації образотворчого мистецтва за допомогою інструментарію медіа-технологій. Численні смислотворчі проєкції у балансуванні між культурними сенсами минулого, теперішнього і майбутнього, між історичною реконструкцією та новітньою перформативністю, між матеріально-речовинним та віртуальним мистецькими дискурсами дозволяють констатувати, що сьогодні «технології стають важливим чинником залучення публіки до сутнісного розуміння ідей митців як сучасних, так і класичних» (Русаков, 2023: 125). У цьому зв'язку, висвітлення роді медіа-технологій у відродженні та переосмисленні художнього наративу українського авангарду першої третини ХХ століття в дигітальному просторі візуальної культури ХХІ століття є науково доцільним.

Аналіз досліджень. Згідно проведеного аналізу історіографії дослідження проблем розвитку та імплементації медіа-технологій у візуальних культурних практиках ХХ – початку ХХІ століть зазначимо, що на сьогоднішній день в українському мистецтвознавстві та музеєзнавстві існує низка ґрунтовних напрацювань. Вони окреслюють широке коло питань, пов'язаних з різними видами академічного мистецтва та тими галузями креативних індустрій, домінантним семіотичним матеріалом яких виступають візуальні образи. Звертаючись до образотворчого мистецтва, маємо вказати на наявність наукових розробок щодо впровадження імерсивних технологій (О. Губернатор, С. Доценко, С. Русаков, О. Чепелик та ін.), інших інтерактивних, цифрових практик доповненої або віртуальної реальності в музейній діяльності (В. Банах, В. Волинець, С. Леонт'єв, Т. Міронова, Ю. Трач, О. Чумаченко та ін.), зокрема, й досліджень впливу крипто-технологій арт-блокчейну на розвиток сучасного арт-ринку (В. Бойко, А. Кравченко, С. Максимов, J. Ippolito, F. Valeonti та ін.).

З огляду на тематику нашої розвідки щодо нарративізації за допомогою медіа-технологій творів укра-

їнських художників-авангардистів маємо також звернути увагу на фундаментальні праці з історії та теорії образотворчого мистецтва, де розглядається саме період 1910–1930-х років. Вони містять цінні узагальнюючі спостереження та деталізовану аналітику щодо питань становлення школи українського модерного мистецтва (О. Федорук), ідей українського футуризму і конструктивізму в інтертекстуальній та інтермедіальній полеміці між Заходом і Сходом (V. Faber), розвитку візуального мистецтва ХХ – початку ХХІ століть від авангарду до сучасності (В. Сидоренко), компаративного дослідження естетики українського і польського авангарду (В. Личковах). Разом з тим, маємо згадати роботи із вивчення творчих методів, світоглядних та художньо-педагогічних систем окремих митців-авангардистів – Казимира Малевича (Л. Дрофань), Олександра Богомазова (О. Кашуба-Вольвач), Олександрі Екстер, Давида Бурлюка (О. Карпенко) та ін. Доповнюють вищезазначену панораму наукових праць дослідження впливу авангардного живопису на появу специфічного напрямку конструктивістської сценографії (О. Ковальчук) та студіювання української художньої критики в її осмисленні авангардних течій у живописі ХХ століття (М. Криволапов).

Безсумнівно, наш огляд наукових джерел торкається лише деяких магістральних векторів осягнення українського авангарду та його ролі у візуальній культурі ХХ століття, а відтак не може претендувати на вичерпність. Тим не менш, маємо констатувати, що заявлена тематика статті досі не була вповні розкрита у мистецтвознавчих роботах. Адже на сьогоднішній день, вивчення медіа-технологій, здебільшого, спрямоване у площину їх імплементації в практиках образотворення ХХІ століття. Тому, на нашу думку, розгляд естетики українського авангарду 1910–1930-х років крізь призму медіа-технологій, зокрема, арт-блокчейну, є науково доцільним.

Мета статті полягає у дослідженні ролі медіа-технологій в нарративізації творчої спадщини українських художників-авангардистів першої третини ХХ століття в сучасних культурних практиках. Досягнення зазначеної мети вимагає вирішення низки завдань, серед яких головними постають: окреслення загальних тенденцій у медіатизації (дигіталізації) художніх наративів

та аналіз проєктів крипто-арту, що були реалізовані на матеріалах творчості художників-авангардистів – Олександри Екстер та Всеволода Максимовича.

Виклад основного матеріалу. У ході дослідження культурно-мистецького простору ХХІ століття звертає на себе увагу появу нових жанрових варіантів, форм і видів візуальних (в т. ч. гібридних) практик, що проходять стадіальні процеси становлення і функціонування у ситуації метамодернізму. Серед них, важливого значення набувають проєкти на тему культурно-історичної пам'яті, що з герменевтичної точки зору можна розцінювати як погляд людини інформаційного суспільства на історію, культуру і мистецтво минулих епох. З огляду на активне залучення розмаїтих медіа-технологій у візуальній культурі виникає специфічний ефект «доданої вартості» образотворчого мистецтва, що пропонується до розгляду реципієнтам крізь призми полістилістичних, інтермедіальних, дигітальних абстракцій.

В цьому контексті, згадаємо створення особливого, мультисенсорного простору імерсивних виставок, що передбачають «фактичне, територіальне розміщення глядача / учасника безпосередньо всередині художнього середовища – когнітивне занурення в подієве середовище» (Губернатор, 2023: 157). Яскравим прикладом, зокрема, слугують імерсивні репрезентації творчості австрійського художника-символіста Густава Клімта в рамках мюнхенської виставки “KLIMTS KUSS – SPIEL MIT DEM FEUER” (у перекладі «Поцілунок Клімта – гра з вогнем», 2023 р.). Тут за допомогою медіа-технологій VR, AR, MR перед глядачами розгортається справжнє інтермедіальне шоу в трьох діях, що не тільки оповідає про життєтворчість художника-модерніста, а й надає можливість взаємодіяти з мистецтвом Г. Клімта, стати ніби частиною його картин. Подібні синестезійні ефекти перетворення ілюзії на реальність моделюються шляхом складних семіотичних проєкцій візуальних образів, анімації, інструментальної та конкретної музики, світло-кольорової гри, що викликають емоційний відгук у глядачів та роблять живопис періоду віденського модерну сенсорно-осязним та «живим».

Як бачимо, медіатизація художніх наративів за допомогою цифрових технологій, з одного боку, є своєрідною формою розваги, де «елементи “entertainment”, відкривають для реципієнтів набагато більше можливостей сприйняття експозиції на емоційному рівні» (Чумаченко, 2022: 135). А з іншого боку, – саме через залучення медіа-технологій та ігрові кейси презентації живописних

композицій відбувається вкорінення у свідомість реципієнтів та конотації сучасного соціокультурного буття зв'язку з традиціями образотворчого мистецтва межі ХІХ–ХХ століть. З огляду на це, ми цілком погоджуємося з думкою, що на сьогоднішній день «“екран”, “екранна реальність”, пов'язана з нею “віртуальна реальність” стали визначальними культууроутворювальними феноменами перехідної доби» (Зубавіна, 2019: 180).

Паралельно з імерсивними експериментами у сектор елітарної культури проникають блокчейн-технології. Починаючи з середини 2010-х років дигітальний досвід численних стартапів у креативних індустріях (шоу-бізнес, мода, відеодизайн, перформативні практики, нові медіа) активно підхоплюється культурними установами музейної, галерейної, аукціонної справи. Останніх приваблює, з одного боку, освоєння нового економічного середовища у рамках концепції крипто-колекціонування віртуальних активів, а з іншого – можливість експонування та популяризації шедеврів образотворчого мистецтва у дигітальному просторі, що відкриває нові горизонти рецепції культурних цінностей.

Відтак, медіа-технології арт-блокчейну сьогодні використовуються в проєктах таких поважних установ, як: Центр Помпіду (Париж), Австрійський музей прикладного мистецтва (Відень), Британський музей (Лондон), Художня галерея WHITWORTH (Манчестер), Галерея Уффіці (Флоренція), Музей Соломона Гуггенхайма, МоМа (Нью-Йорк), Музей сучасного мистецтва (Денвер), Національний художній музей України (Київ) та в багатьох інших культурних інституціях з усього світу. Вони організують не тільки ефективні колаборації із залученням зовнішніх медіа-спеціалістів та блокчейн-художників, але й тяжіють до створення стаціонарних дизайнерських мультимедійних лабораторій. Останні придатні як для продукування експериментальних проєктів (під егідою кураторів відділів цифрового мистецтва), так і для освітніх ініціатив.

Приміром, згадаємо відому картину нідерландського художника Яна Вермеєра «Дівчина з перловою сережкою» ХVІІ ст., яка отримала численні переінтерпретації у вуличній творчості Бенксі, роботах багатьох інших митців, у т. ч. дизайнерів інтер'єрів та креаторів рекламної продукції. Особливу увагу привертають процеси ремедіації живопису Я. Вермеєра з матеріально-речовинного до віртуального середовища за допомогою медіа-технологій арт-блокчейну. Йдеться про кількоразові експлікації цієї картини у форматі NFT та її появу в стилізованих версіях на цифрових аукці-

онах крипто-арту. Приміром, згадаємо дві версії «Дівчини з перловою сережкою». Перша з них, виконана блокчейн-художником як піксельне, генеративне зображення у стилі криптопанк (серія піксельних NFT-портретів від *hoogi*), а друга – у графічному дизайні з акцентом на додаткових атрибутах: окулярах, люльці для куріння, трикутній шляпі, декорованій піратськими символами тощо (серія NFT-робіт від *Helge*). Відтак, на цих зразках ми бачимо як «творчість всесвітньовідомих авторів постає в новій цифровій реальності, де твори мистецтва переживають різні етапи інтерпретації залежно від суб'єктивного бачення творців цифрового мистецтва» (Бойко, Максимов, 2023: 155).

Разом з тим, зазначимо, що подібні крипто-тлумачення витворів елітарного мистецтва, що набирають через інтернет масової популярності, нерідко, оцінюються інтелектуалами досить критично. Так, зазначається про руйнівні процеси деформації ціннісних орієнтацій в культурі інформаційного суспільства, серед яких вивиснується фактор комерціалізації мистецтва. Тому, в науковому середовищі часто висловлюється думка, що «пріоритезація фінансової привабливості культурного виробництва зворотним негативним наслідком має послаблення пізнавальної та аксіологічної функцій культури» (Олійник, 2021: 52–53). Однак, щодо останнього твердження можна дискутувати, адже поява медіа-технологій та їх подальше використання в образотворчому мистецтві має як певні соціокультурні передумови, так і матиме відповідні наслідки, в т. ч. як негативні, так і позитивні.

Незважаючи на відомі застереження щодо тотальної віртуалізації суспільного життя, трансформації естетичного інтелекту сучасної публіки, зниження рівня її обізнаності та вибагливості вважаємо, що застосування медіа-технологій у візуальних практиках, за певних умов, може стати додатковим інструментом підвищення культурної грамотності. Особливо, це стосується молодіжної аудиторії, яка на сьогоднішній день призвичаєна до медіальних способів комунікації з оточуючою реальністю. З огляду на це, потенціал медіа-технологій не має залишитися недооціненим. Йдеться про особливу здатність крипто-арту до привернення та утримання уваги аудиторії через віртуальні кейси, що відкриває «вікно» можливостей для промоції культурної спадщини. Адже нарративізація відомих в історії живопису робіт (таких, приміром, як «Дівчина з перловою сережкою») саме через сучасні NFT-експлікації вельми заохочує молодь до подальшого знайомства з ори-

гіналами цих робіт, але вже не у віртуальному, а реальному музейному просторі.

В такому сенсі, погляд крізь призму сучасних медіа-технологій з розгортанням стіли часу в зворотньому напрямку – від теперішнього до минулого, має евристичний потенціал. Останній з успіхом реалізується й українськими музейними інституціями, що працюють з різними цільовими і віковими аудиторіями споживачів елітарного мистецтва. До того ж, складні умови всесвітньої COVID-пандемії, а пізніше – повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну, лише мобілізували креативні ідеї та активізували зусилля з впровадження в музейну практику медіа-технологій, зокрема, арт-блокчейну, задля збереження та експонування національної культурної спадщини у дигітальному середовищі.

Так, приміром, особливу увагу привертає проєкт Національного художнього музею України (NAMU) з популяризації українського модерного живопису, що був реалізований у співпраці з блокчейн-платформою *Stampsdaq* (2022 р.). Йдеться про появу NFT-колекції, до якої увійшли твори відомих вітчизняних митців, зокрема, художників-авангардистів Олександри Екстер та Всеволода Максимовича. Примітно, що за словами нью-йоркського оглядача крипто-інновацій в культурі Р. Віддінгтона у цьому партнерстві спостерігається низка світоглядних розбіжностей позицій *Stampsdaq* і NAMU, адже перший «вважає, що можливість отримання довічних роялті від продажу на вторинному ринку є безцінною в умовах недостатнього фінансування, а NAMU розглядає цей крок як частину ширшої ініціативи з оцифрування колекцій та розбудови бренду» (Whiddington, 2021). Тобто, музей встановлює, першочергово, не комерційну мету, а гуманітарну – оцифрування з криптографічним захистом даних своєї колекції та поширення українських культурних меседжів у світі.

У зазначеному NFT-проєкті завдяки медіа-технологіям роботи українських авангардистів Олександри Екстер та Всеволода Максимовича постають в анімованому, інтермедіальному форматі художнього нарративу з додатковими візуальними та акустичними ефектами. Примітно, що як і авангард у живописі першої третини ХХ століття став «проривом» горизонтів існуючого мистецтва, «вторгненням» у художнє поле майбутнього, алгоритмом історії мистецтва» (Личкова, 2021: 37), так само у ХХІ столітті поєднання мистецтва і технологій задає візію футуристичної концепції культури майбутнього.

Так, приміром, у NFT за мотивами «Автопортрета» (1913 р.) Всеволода Максимовича, аван-

гардне мислення цього художника-символіста розкривається у дигітальному середовищі завдяки прийому наративізації життєвої історії молодого, елегантного чоловіка в чорному костюмі. Жанр автопортрету як візуальний спосіб авторської концептуалізації професійних та індивідуальних рис завжди привертав увагу митців у різні історичні епохи. В цьому контексті, не є винятком робота В. Максимовича, що є автовідображенням внутрішнього світу художника – надзвичайно витонченого і складного. На фоні домінуючої монохромної палітри особливо виразний акцент припадає на обличчя та очі, які випромінюють зосереджений погляд. Останній нами декодується як двоспрямований – одночасно і всередину (як вияв саморефлексії, відбиття психологічного стану особистості), і назовні (осмислення оточуючого, нерідко, трагічного буття).

Очікувано, що під час створення NFT на матеріалах «Автопортрету», була підкреслена саме експресія погляду завдяки цифровій обробці вихідного зображення. При збереженні статичності чоловічої фігури, ефекти анімації вибірково накладалися на очі (що надало ще більшої гостроти погляду в його динаміці) та задній просторовий план. Фон, завдяки рухливості його окремих декоративних елементів, а також світлотіньовій грі (зміна колірної насиченості та чіткості обрисів – від затемненого до світлого, поступове розмиття фону), слугує концентрації уваги на головному – образі героя. Доповнення візуального ряду NFT акустичними елементами – звучанням віолончельного тембру, підсилює чуттєву атмосферу композиції, що сприймається ніби інтродукція перед основною дією, яка залишається «поза кадром». Відтак, синестезійний ефект емоційної напруги та відкритість сюжету створює певну інтригу для глядача та спонукає його домислювати історію зображуваного персонажа.

Цікавими також є медіа-прийоми наративізації художнього простору картини Олександри Екстер «Міст Севр» (1912), що в свій час стала маніфестом авангардної «трансгресії стилю» (Личкавах, 2021: 37) в українському образотворчому мистецтві. Як пише О. Федорук, «конструкція в ній тримається на протидії суперечностей, що виникають у процесі зіткнення незалежних одна від одної, але пов'язаних площин» (Федорук, 2006: 17). Саме цей принцип було взято за ідею NFT на основі творчості О. Екстер. Однак, якщо живопис з точки зору семіотики є іконічним знаком (який надається одномоментно у всій повноті свого

вираження і змісту), то у його NFT-інтерпретації висвітлюється саме процесуальність творення мистецького наративу кубофутуризму. Тут, під електронні звучання змішаного ансамблю у високому регістрі ніби з космічної нескінченності з'являються окремі конструктивні елементи картини. Виринаючи із периферії, вони поступово обертаються і, набуваючи виразних рис, з'єднуються між собою у доцентровому тяжінні. Так постає довершений візуальний, анімований образ NFT-картини «Міст Севр», що відображає ідею формування простору, конструювання буття в постійному русі його комплементарних та анти-тетичних елементів.

Висновки. Відтак, за результатами проведеного дослідження можемо констатувати подальше зростання ролі медіа-технологій в культурі інформаційного суспільства, що окреслюється пошуком нових способів презентації світової культурно-мистецької спадщини тримачами цінних візуальних активів. Спостерігаємо еволюцію музейних практик, у т.ч. активне залучення до орбіти їх інституційних інтересів медіа-технологій імерсивності та арт-блокчейну, що спонукає до розширення функцій кураторів мистецтва, створення мультимедійних лабораторій та ефективних партнерств.

В українському культурному дискурсі простежується стійкий інтерес до експонування творів українського авангарду першої третини XX століття, зокрема, і в форматі дигітальних інтерпретацій арт-блокчейну. Дослідження NFT з колекції Національного художнього музею України на основі робіт «Автопортрет» Всеволода Максимовича та «Міст Севр» Олександри Екстер, виявляє численні змістові та семіотичні проєкції у пересмисленні та розширенні їх художнього наративу. Застосування блокчейн-технологій сприяє творенню інтермедіального простору доповненої реальності, що крізь призму сучасної екранної культури увиразнює історичні паралелі XX–XXI століть. Йдеться про особливості візуальної презентації внутрішнього і зовнішнього світу індивідуума, т.зв. естетики зображуваного «Я»: від «класичного» жанру автопортрету в живописі до екранного селфі або Reels в сучасних креативних практиках (NFT «Автопортрет»), а також очевидної подібності у теоретизації принципів техніко-конструктивного та філософського осмислення живописних композицій: від авангардного кубофутуризму до структурних алгоритмів візуального мистецтва метамодернізму (NFT «Міст Севр»).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко В. І., Максимов С. Й. NFT як провідний інструмент мистецтва в репрезентації візуального середовища. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. Київ. 2023. № 1. С. 152–156. DOI 10.32461/2226-3209.1.2023.277651
2. Губернатор О. І. Імерсивні культурні практики як феномен метамодернізму : дис. ... доктора філософії : 034 Культурологія. Київ, 2023. 194 с.
3. Зубавіна І. «Зображуване я» у взаємодії людина–екран. Наратив «зображуване-глядач» у сучасному культурному просторі: монографія / Г. П. Чміль, І. Б. Зубавіна та ін. К.: Інститут культурології НАМ України, 2019. С. 175–200.
4. Личкова В. А. Естетика українського та польського авангарду: монографія. Київ: НАКККіМ, 2021. 288 с.
5. Олійник О.С. Переосмислення уявлень про культурний продукт в умовах глобальної соціокультурної трансформації. *Людина. Діалог. Цифрова культура* : зб. наук. ст. та тез наук. повід. за матеріалами наук. круглих столів. К.: ІК НАМ України, 2021. С. 52–53.
6. Русаков С. С. Вплив імерсивних технологій на сприйняття мистецтва в контексті трансформації сучасного артринку: культурологічні аспекти дослідження. *Питання культурології*. 2023. С. 121–133. 10.31866/2410-1311.41.2023.276701.
7. Федорук О. К. Український авангард. Перетин знаку: Вибрані мистецтвознавчі статті: У 3 кн. / Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. Київ: Видавничий дім А+С, 2006. Кн. 1: Історія та теорія мистецтва. Постаті. Народна творчість. С. 9–68.
8. Чумаченко О.П. Сучасні художні виставки як форма «entertainment». *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. Київ. 2022. № 3. С. 130–136. DOI 10.32461/2226-3209.3.2022.266092
9. Whiddington, Richard. Behind The National Art Museum of Ukraine's Venture Into NFTs. *Jing Culture & Crypto: The Bisness of Art and Culture in WEB3*. November 11, 2021. URL: <https://cutt.ly/pwyhj1vq> (дата звернення: 23.06.2023)

REFERENCES

1. Boiko V. I., Maksymov S. Y. (2023). NFT yak providnyi instrument mystetstva v reprezentatsii vizualnoho seredovyshcha. [NFT as a leading art tool in the representation of the visual environment]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv* : nauk. zhurnal. – Bulletin of the National Academy of Management Personnel of Culture and Arts : scientific journal. Kyiv. № 1. P. 152–156. DOI 10.32461/2226-3209.1.2023.277651 [in Ukrainian].
2. Hubernator O. I. (2023). Imersyivni kulturni praktyky yak fenomen metamodernizmu. [Immersive cultural practices as a phenomenon of metamodernism]. *Dys. ... doktora filosofii* : 034 Kulturolohiiia – PhD thesis: 034 Cultural Studies. Kyiv, 2023. 194 p. [in Ukrainian].
3. Zubavina I. (2019). “Zobrazhuvane ya” u vzaiemodii liudyna–ekran [The “portrayed self” in human-screen interaction]. *Naratsiia “zobrazhuvane-hliadach” u suchasnomu kulturnomu prostori* [Narrative of the “depicted-viewer” in the contemporary cultural space]. *Monohrafiia – Monograph* / H. P. Chmil, I. B. Zubavina, ets. Kyiv: Institute of Cultural Studies of the National Academy of Arts of Ukraine, P. 175–200 [in Ukrainian].
4. Lychkovakh V. A. (2021). Estetyka ukrainskoho ta polskoho avanhardu. [Aesthetics of the Ukrainian and Polish avant-garde]. *Monohrafiia – Monograph*. Kyiv: National Academy of the culture and arts management, 228 p. [in Ukrainian].
5. Oliinyk O.S. (2021). Pereosmyslennia uivlen pro kulturnyi produkt v umovakh hlobalnoi sotsiokulturnoi transformatsii. [Rethinking the idea of a cultural product in the context of global socio-cultural transformation]. *Liudyna. Dialoh. Tsyfrova kultura* : zb. nauk. st. ta tez nauk. povid. za materialamy nauk. kruhlykh stoliv. Kyiv: Institute of Cultural Studies of the National Academy of Arts of Ukraine, 2021. P. 52–53. [in Ukrainian].
6. Rusakov, Serhii. (2023). Vplyv imersyivnykh tekhnolohii na spryiniattia mystetstva v konteksti transformatsii suchasnoho artynku: kulturolohichni aspekty doslidzhennia. [The impact of immersive technologies on the perception of art in the context of the transformation of the modern art market: cultural aspects of the study]. *Pytannia kulturolohii – Cultural studies issues*, 121–133. 10.31866/2410-1311.41.2023.276701. [in Ukrainian].
7. Fedoruk O. K. (2006). *Ukrainskyi avanhard*. [Ukrainian avant-garde]. *Peretyznaku: Vybrani mystetstvoznachchi statti: U 3 kn.* / Instytut problem suchasnoho mystetstva Akademii mystetstv Ukrainy. – Modern Art Research Institute of the National Academy of Arts of Ukraine. Kyiv: Vydavnychiy dim A+S, Kn. 1: Istoriia ta teoriia mystetstva. Postati. Narodna tvorchist. P. 9–68. [in Ukrainian].
8. Chumachenko O.P. (2022). Suchasni khudozhni vystavky yak forma “entertainment”. [Contemporary art exhibitions as a form of “entertainment”]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv* : nauk. zhurnal. – Bulletin of the National Academy of Management Personnel of Culture and Arts : scientific journal. Kyiv. № 3. С. 130–136. [in Ukrainian].
9. Whiddington, Richard. (2021). Behind The National Art Museum of Ukraine's Venture Into NFTs. *Jing Culture & Crypto: The Bisness of Art and Culture in WEB3*. November 11, 2021. URL: <https://cutt.ly/pwyhj1vq>